

Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (art. 1 pkt. 1, art. 1 pkt. 5) zapewnia możliwość pobierania nauki we wszystkich typach szkół przez dzieci i młodzież niepełnosprawną oraz niedostosowaną społecznie, zgodnie z indywidualnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz predyspozycjami.

Edukacja dziecka niepełnosprawnego w wieku przedszkolnym.

Dzieci niepełnosprawne objęte są wychowaniem przedszkolnym w wieku od 3 do 6 lat na równi z niepełnosprawnymi rówieśnikami. W wieku 6 lat mają one prawo do rocznego przygotowania przedszkolnego. Pobyt dziecka w przedszkolu może być przedłużony do 10 roku życia (tylko, gdy posiada ono orzeczenie poradni psychologiczno-pedagogicznej kwalifikujące do kształcenia specjalnego).

Co muszą zrobić rodzice, aby ich niepełnosprawne dziecko było objęte wychowaniem przedszkolnym?

Rodzice powinni złożyć w rejonowej poradni psychologiczno-pedagogicznej (adresy poradni: w wydziale edukacji urzędu gminy, najbliższej szkole lub przedszkolu, w powiatowym centrum pomocy rodzinie) wniosek o **orzeczenie do kształcenia specjalnego**. Do wniosku należy dołączyć posiadane badania specjalistyczne. Decyzję podejmuje zespół orzekający. W posiedzeniu zespołu mogą brać udział rodzice. Rodzice otrzymują pisemne orzeczenie w terminie 14 dni od posiedzenia zespołu. Od decyzji niezgodnej z wnioskiem rodziców można odwołać się do kuratora oświaty w terminie 14 dni od dnia otrzymania orzeczenia. Rodzice podejmują ostateczną decyzję o wyborze formy opieki przedszkolnej ich dziecka.

Informacje o przedszkolach integracyjnych lub grupach integracyjnych można uzyskać w gminnym wydziale edukacji, powiatowym wydziale edukacji albo w kuratorium.

Do czego służy orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego?

Orzeczenie jest wskazaniem najodpowiedniejszej formy kształcenia, z uwzględnieniem potrzeb dziecka oraz wskazaniem właściwych form pomocy specjalistycznej. Orzeczenie nie jest równoznaczne ze skierowaniem dziecka do jakiegokolwiek szkoły specjalnej.

Dziecko niepełnosprawne może mieć odroczony termin rozpoczęcia nauki szkolnej (o rok, dwa, trzy) jeśli nie osiągnęło dojrzałości szkolnej. Obowiązek szkolny dla dziecka jest odraczany na wniosek i za zgodą rodziców przez dyrektora szkoły rejonowej po zasięgnięciu opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Edukacja dziecka niepełnosprawnego w wieku szkolnym.

Dla uczniów niepełnosprawnych stwarza się możliwość wydłużenia obowiązku szkolnego do 16 roku życia na poziomie szkoły podstawowej, do 21 roku życia na poziomie gimnazjum i do 24 roku życia na poziomie szkoły ponadpodstawowej.

Co muszą zrobić rodzice, aby ich niepełnosprawne dziecko mogło podjąć edukację szkolną?

Rodzice powinni uzyskać orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego (patrz edukacja dziecka w wieku przedszkolnym).

Orzeczenie wydaje się na okres roku szkolnego lub na czas nieokreślony. Określa ono zalecaną formę kształcenia specjalnego np.: szkoła ogólnodostępna, szkoła integracyjna lub oddział integracyjny, szkoła specjalna lub oddział specjalny, albo specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy. Zespoły orzekające wydają orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego dla uczniów szkół położonych na terenie działania poradni. Jeżeli powiat (właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka), nie prowadzi takiej placówki lub szkoły, starosta powiatu, za zgodą rodziców dziecka, zwraca się do innego powiatu, innej jednostki samorządu terytorialnego prowadzącą taką szkołę lub placówkę, z prośbą o przyjęcie dziecka.

Dzieciom i młodzieży, którym dysfunkcja narządu ruchu, uniemożliwia lub utrudnia uczęszczanie do szkoły lub przedszkola, z przewlekłymi chorobami i innymi dolegliwościami, stale lub okresowo powodującymi niezdolność do nauki w warunkach szkoły, organizuje się na wniosek rodziców (opiekunów prawnych) nauczanie indywidualne. Jest to forma spełniania obowiązku szkolnego możliwa do realizacji, w wyjątkowych sytuacjach, w miejscu pobytu dziecka. Orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania wydają zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych oraz w innych

publicznych poradniach specjalistycznych.

W poradniach psychologiczno-pedagogicznych

rodzice, nauczyciele, młodzież i niepełnosprawne dzieci mogą otrzymać pomoc: związaną z wychowaniem i kształceniem dzieci i młodzieży, pomoc w wyborze kierunków kształcenia i zawodu, pomoc logopedyczną, psychologiczno-pedagogiczną.

Poradnie wydają orzeczenia w sprawach dotyczących: potrzeby indywidualnego nauczania, potrzeby kształcenia specjalnego, potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych.

Pomoc, którą zapewnia poradnia jest dobrowolna i nieodpłatna.

Źródło: Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, *Poradnik dla rodziców dzieci niepełnosprawnych*, Warszawa 2001 r.

Autor: Magda Gorczyca